

Høring 30.09 – 15.11.2024

Innledning

Olashei (VV00000954)

Godkjent av	
Oppstartsdato	01.07.2022
Planlagt revisjon	
Sametingskonsultasjon	
Godkjent dato	
Høringsdato	30.09.2024

ephorte saksnummer	2022/5841
Forvaltningsmyndighet	Statsforvalteren i Agder
Forvaltningsmyndighetstype	Statsforvalter
Oppsyn	http://www.naturoppsyn.no/lokalkontorer/
Fylker	Agder
Kommuner	Lillesand
Verneform	naturreservat
Verneplan	Skogvern
Vernet dato	09.07.1993

Om forvaltningsplanen

Forvaltningsplanen for Olashei naturreservat er fra 1999 og trenger en oppdatering. Foreliggende forslag er en revisjon av denne planen tilpasset ny veileder om forvaltningsplaner på nett (FPNV). Forvaltningen skal være forankret i verneforskriften som ble vedtatt ved etableringen av reservatet i 1993. I tillegg gir Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven, nml.) fra 2009 rammer for forvaltning av verneområder.

Hjemmel for å utarbeide en forvaltningsplan for Olashei naturreservat finnes i verneforskriftens kap. VII. Forvaltningsplanen med retningslinjer skal være et hjelpemiddel til å forstå bestemmelsene i verneforskriften for å skape en helhetlig og forutsigbar forvaltning. Retningslinjene kan ikke gå lenger

enn de rammer og begrensninger som verneforskriften setter og skal være basert på gode erfaringer fra tidligere praksis. Planen kan gi retningslinjer og/eller foreslå ulike former for tilrettelegging og tiltak utover skjøtsel dersom dette ikke kommer i konflikt med sentrale vernehensyn.

En enkel besøksstrategi er utarbeidet som et vedlegg til planen. Den er basert på et oppdatert kunnskapsgrunnlag om bruken av området, sårbare naturverdier, dagens besøkende samt mål og tiltak for å håndtere eksisterende og mulig fremtidig økt ferdsel.

Statsforvalteren (SF) godkjenner planen. Forvaltningsplanen er ikke et juridisk bindende dokument bortsett fra der bestemmelser i verneforskriften viser direkte til forvaltningsplanen.

Forvaltningsplanen er laget for forvaltningsmyndigheten, grunneiere og brukere av området. Lillesands befolkning bruker Olashei til ulike former for friluftsliv som dagsturer til fots, skiturer på oppkjørt løype i rike snøvintre samt jakt og noe fiske i Østre Grimevann. Terrengløpet Olasheiløpet avholdes også årlig, og deler av løypetraseen går gjennom naturreservatet. En forvaltningsplan avklarer hvordan man skal håndtere aktiviteter og tiltak i reservatet uten at det går ut over verneformålet. Den fungerer altså som en veileder for forholdet mellom vern, bruk og tilrettelegging.

Forvaltningsmyndighetens oppgave

Forvaltningsmyndigheten, som er statsforvalteren i Agder, har ansvar for å forvalte verneområdet og å treffe nødvendige tiltak dersom verneverdier trues. Forvaltningsansvaret innebærer utøvelse av myndighet etter verneforskriften. Det vil si å fatte vedtak etter verneforskriften og gjennomføre for eksempel skjøtsel. Forvaltningsmyndigheten skal forvalte verneområdet etter verneformålet og til det beste for verneverdiene. Fylkeskommunen er myndighet etter Lov om kulturminner. Tiltak i områder med automatisk fredete kulturminner innenfor naturreservatet, må avklares med Agder fylkeskommune.

Oppsyn i verneområdet gjennomføres av Statens Naturoppsyn (SNO) på oppdrag fra forvaltningsmyndigheten. Oppsynet kontrollerer at vernebestemmelsene overholdes. Observasjoner og registreringer rapporteres i tematiske databaser for å dokumentere reservatets verneverdier, status og utvikling. Oppsynet informerer og veileder besøkende og brukere av området.

Tilsynsfrekvens i verneområder i Agder gjennomføres i henhold til plan utarbeidet av SNO og SF i felleskap. Noen områder krever hyppigere tilsyn enn andre. Olashei er et verneområde der SNO er tilstede flere ganger årlig.

Områdefakta

Landareal (daa)	5050
Sjøareal (daa)	
IUCN-status	IUCN_IA
Ramsar-status	
Emerald-status	

Internasjonale forpliktelser

IUCN (den internasjonale naturvernunionen) deler verneområder inn i ulike kategorier.

Olashei naturreservat tilsvare IUCN-kategori 1A (Strict Nature Reserve) som har definisjonen: "Land- eller sjøareal som inneholder særegne (ev. enestående eller unike) eller representative økosystemer, geologiske eller fysiologiske forhold og/eller arter, skal være tilgjengelige hovedsakelig for vitenskapelig forskning og/eller miljøovervåking."

Bernkonvensjonen-tekst: Emerald Network er et nettverk av viktige områder for biologisk mangfold i Europa, under Bernkonvensjonen. Områdene i Emerald Network skal sikre overlevelsen av truede arter og naturtyper i et europeisk perspektiv. Olashei er et kandidatområde for Emerald network.

Ramsar

Olashei naturreservat inngår ikke i Ramsar områder.

Bernkonvensjonen

Olashei er nominert til kandidatområde for Emerald Network (des. 2023)

Tilleggsopplysninger

Det ble i 2002 utarbeidet et undervisningsopplegg som skulle legge rammer for undervisning i skolen knyttet til Olashei naturreservat, jf. vedlegg "Undervisningsopplegg for Olashei Naturreservat", Lillesand kommune datert juni 2002. Det ble samtidig utarbeidet ei hjemmeside i regi av grunneiere: <http://www.olashei.no/>. Fylkesmannen i Aust-Agder bidro med finansiering. Undervisningsopplegget er utarbeidet innenfor rammene av verneforskriften og i tråd med forvaltningsplan fra 1999. Grunneiere var med på å ta initiativ til undervisningsopplegget og det ble samarbeidet med pedagoger fra Møglestu (nå: Lillesand videregående skole), samt eksterne fagpersoner. Det er et gjennomarbeidet dokument som inneholder viktig informasjon som er bra ha i fremtiden. Det inneholder en faktadel med verdifull faglig kartlegging og informasjon sammen med lokalkunnskap om geologi, kvartærgeologi, landskap, naturtyper, vegetasjon, planter, sopp, lav, dyre- og fugleliv. Undervisningsopplegget beskriver også økologien ved å se på helheten i naturen, der alle planter og dyr inngår og er tilpasset hverandre og miljøet de lever i.

Natur

Beskrivelse

Olashei naturreservat ligger i Lillesand kommune i Agder ca. 3 km nord for bysentrum. Det strekker seg ca. 3 km videre nordover i skogsområdene på vestsiden av Østre Grimevann. Bjørkøya i Østre Grimevann er med i reservatet. Reservatets areal er på ca. 5 050 daa hvorav ca. 4 438 daa er landareal og resten 612 daa er vannareal i Østre Grimevann.

Det er et relativt kupert og eksponert heiområde med en del fjell i dagen, karrig jord og næringsfattig skog. Det er høydeforskjeller fra 40 til 170 meter over havet. Det er også dalsøkk, myrer og flere småtjern. Det er en del av et viktig turområde i Lillesand med fine utsiktspunkter fra toppen i området. De nordligste partiene og ned mot Østre Grimevann er mindre fremkommelige. Her er det dypere jordsmonn og mer næringsrikt blant annet med innslag av ulike lauvtreslag.

Naturtyper beskrivelse

Hovedformålet er å verne en gammel og skrin kystfuruskog som er representativ for Agder. Den artsfattige floraen har flere oseaniske arter som følge av at den ligger i den østlige delen av Sørlandets eikeskogregion. Det finnes derfor også nemorale eikeskoger på bedre boniteter i avgrensede deler av reservatet, spesielt i de nordøstre delene mot Østre Grimevann. Den nemorale sonen langs sørlandskysten er en nordlig utpost av de engang så store mellomeuropeiske lauvskogene. Karaktertreet her er eik, men det finnes og andre varmekjære edellauvtrær som lind, lønn, hassel og svartor.

Furuskogen domineres av røsslyng i bunnsjiktet sammen med tyttebær. Det finnes også furuskogstyper på bedre mark med blåbær i bunnsjiktet. Skog på mer fuktig mark og dels myr har blåtopp, rome og kystbjønnskjegg som også er vanlige på de mange næringsfattige myrene.

Mye av skogen er gammel og glissen. Den har et urørt preg spesielt der det er grunnlendt mark med mye fjell i dagen. Her er det kraftige, kortvokste og krokete trær med en avrundet krone som er typisk for kystfuruskog. Det er registrert trær som er over 250 år gamle i Olashei naturreservat. Ved analyse av disse gamle stammene kan en finne informasjon om vær og klima langt tilbake i tid. I tillegg kan en finne informasjon om hendelser som for eks. skogbrann eller andre menneskeskapt hendelser.

Det finnes også stående og liggende døde trær, såkalt «gadd og læger». De har stor betydning for det biologiske mangfoldet. De døde stammene er et viktig levested for mange sjeldne arter av insekter, sopp og lav.

Olashei er preget av et stort antall myrer, noen med mindre myrtjønn, sumpmark og flere vann av varierende størrelse. De fleste myrene er ombrotrofe, dvs. at de er dannet av nedbørsvann og ikke grunnvann. Slike nedbørsmyrer består av ulike torvmoser og er næringsfattige med et sparsomt artsmangfold. Vannene er næringsfattige og sure uten fisk. Østre Grimevann er ikke surt. Begge Grimevannene er bra fiskevann fordi vassdraget Stigselva og tilløpsbekker har blitt kalket i lengre tid.

Granskog er mer vanlig i nord- og østvendte lier og daler med mer næringsrikt jordsmonn. Mye av barskogen er eikeinnblandet og her dominerer blåbær i bunnsjiktet. Blåbæreikeskogen er stedvis

rikere med et større artsmangfold blant annet med ulike urter og gras i bunnsjiktet. Noen eike- og granbestand er et resultat av kulturpåvirkning. Det gjelder ned mot Østre Grimevann blant annet på Nettet og Østre Buene der det har vært bosetting. Her finnes i tillegg til eik mest bjørk og osp samt stedvis med hassel, lind og lønn. Det er også svartor i bekkedrag og langs Østre Grimevann. Fuglelivet er rikere i denne delen av reservatet, og det er bedre biotoper for flere hjortedyr, se arter og beskrivelse under.

Arter beskrivelse

Mange levende organismer trives i gammel skog. Innen gruppene sopp, lav og moser finnes det mange arter som kun lever i gammel skog, men også blant insekter og fugler finner vi arter som er tilpasset gammel skog.

Det foreligger oversikt over de vanligste planteartene innenfor reservatet samt en oversikt over moser, sopp og lav som er registrert, jf. Undervisningsopplegg fra 2002 i vedlegg.

Mye av Olasheiområdet er grunnlendt. Sol og vind tørker disse områdene ut, og det er ikke så mye liv å finne her verken av insekter, fugl eller andre dyr. Mellom heiene finnes imidlertid fuktige bekkedaler, små- og større vann som er viktige for insekter og insektspisende fugler.

Insekter er i liten grad kartlagt i naturreservatet. Det gjelder også reptiler som firfisle, stålorm buorm, slettsnok og huggorm og amfibier som salamander, frosk og padde. Den lille salamanderen er funnet flere steder i vassdraget som Østre Grimevann er en del av, men det er uvisst om den også finnes i mindre vann og dammer i selve reservatet. Av andre amfibier finnes vanlig frosk og padde. Buorm og hoggorm er tilstedeværende representanter for krypdyrene. Slettsnok er ikke registrert, men antas å være i reservatet. Den krever mer solrike og næringsrike partier som det er begrensede arealer av i reservatet.

Buorm er påvist blant annet ved et lite vann ved Østre Buene. Store deler av reservatet er uegnet som leveområde for denne arten fordi det er for tørt og karrig, men i de fuktige områdene forventes arten å holde til.

Det ble foretatt fugleregistreringer i Olashei naturreservat i mai og juni 2000. Det ble totalt registrert 48 ulike arter. De fleste artene som man kan finne hekkende i reservatet, er trolig med her. Utover de 48 artene er det supplert med ytterligere 22 fuglearter som man kan regne med å treffe i reservatet gjennom året, men listen er nok ikke helt komplett.

Geologi beskrivelse

Olashei ligger innenfor det såkalte Bamblefeltet som er en del av den sydnorske grunnfjellformasjonen. Berggrunnen i området består i hovedsak av harde og tungt oppløselige bergarter som granitt og kvartsrik gneis. Det finnes også diabasganger og noen få steder amfibolitt i grunnen. Området har lite løsmasser, vesentlig morene og humusdekke. Kombinasjonen av harde og sure bergarter og lite løsmasser gir jevnt over dårlige vekstforhold for vegetasjonen, men en finner også daldrag der det er mer løsmasser og amfibolitt og derfor også relativt høyproduktive lokaliteter.

Området er småkupert og sterkt oppsprukket med de samme karakteristiske sprekkeleiene som ellers i de kystnære områdene på Agder. Sprekkeleiene har vanligvis retning sørøst - nordvest. Berggrunnen i området har strøkretning sørvest - nordøst med fall mot vest - nordvest. Dette har resultert i et terreng med bratte skrenter og stup mot øst - sørøst i tillegg til sprekkeleiene. Heiene og åsene har mer avrundede former som isen har formet. Deler av reservatet har relativt store høydeforskjeller til å være nesten helt ute ved kysten.

Geologikart over Olashei ligger som vedlegg til forvaltningsplanen

Annen negativ påvirkning

Det var brann i et område på ca. 1 km² nordvest for Lille Kvern vann syd i reservatet i mai 2004.

Årsaken var bruk av engangsgrill.

Det går tre høyspentlinjer gjennom reservatet:

132kV Senumstad - Fjære som berører begge soner i reservatet og preger landskapsbildet sterkt

132 kV Fjære - Moen som berører sone 1 og berører en mindre del i den ytre sonen, men også den utgjør et synlig inngrep

22 kV linje til vannverket - berører så vidt reservatet langs vegen til vannverket

Bruk og historikk

Eierstruktur

Reservatets areal er ca. 5050 mål (dekar) fordelt over 9 skogeiendommer med i alt 16 eiere. Det er både private enkelt-grunneiere, sameier, Lillesand kommune som offentlig eier og Opplysningsvesenets fond (OVF) som forvalter prestegårdeeiendommen.

Følgende eiendommer ligger innenfor reservatets grenser:

Øvre Grimenes gnr. 29 bnr. 3,

Nedre Grimenes gnr. 29 bnr. 5 og 6,

Prestegården gnr. 30 bnr. 1,

Storemyr gnr. 30 bnr. 2,
Buene Østre gnr. 30 bnr. 3,
Fjelland gnr. 30 bnr. 34,
Bjørkestøl 31/1,
Nesset gnr. 31 bnr. 2,
Heldal gnr. 43 bnr. 3

Følgende grenser inntil og berøres gjennom atkomstveg inn i reservatet:

Buene Øvre gnr. 30 bnr. 5,
Lillesand kommune/Vannverk og pumpestasjon gnr. 31 bnr. 8,
Vestre Buene gnr. 30 bnr. 82,
Prestegården gnr. 30 bnr. 72.

Verneprosess

Etter vernet i 1993 ble det i 1995 startet et arbeid med å utarbeide en forvaltningsplan. Fylkesmannen i Aust-Agder, nå Statsforvalter i Agder, godkjente planen etter høring den 31.12.1999. Forutsetningen var at planen skulle rulleres første gang etter fem år, senere hvert 10. år. Det har dessverre ikke blitt fulgt opp.

Forvaltningsplanarbeid

Det ble inngått avtale om rulling av planen mellom selskapet Assil AS v/Arild R Syvertsen og Statsforvalter i Agder i 2022. Assil AS driver blant annet med bistand i planarbeid og planprosesser. Det ble annonsert oppstart av planarbeidet 1. juli med frist for uttalelse 1. september 2022.

Høsten 2022 – Oppfølging av innspill til oppstart

Det ble gitt informasjon om prosess og sentrale tema i planen med representanter for grunneierne, brukere av naturreservatet, lag og foreninger. De mest sentrale som kom med innspill, var Fjelland sameie og eier av Storemyr eiendommen, Naturvernforbundet i Lillesand, Blindleia Cykleklubb, terrengsyklister uten klubbtilknytning, IL Høvdingen, NOF avd Aust-Agder (nå Birdlife) og Lillesand og omegn turistforening (LOT) og Lillesand kommune.

Det ble sendt ut informasjon til skoler og barnehager om bruk av naturreservatet til undervisning om naturvern og naturbruk. Prestholt barnehage bruker naturreservatet i dag. Det ble gjennomført befaringer og innhentet data blant annet fra Statens naturoppsyn (SNO).

På grunn av sykdom ble planarbeidet satt på vent frem store deler av 2023.

Vinter og vår 2023/24 – Arbeid med utkast til forvaltningsplan

I arbeidet med utkast til forvaltningsplan ble det gjennomført flere møter for å få innspill til sentrale tema fra grunneiere på Grimenes, LOT, Blindleia Cykleklubb og Lillesand kommune. Det ble hentet inn oppdaterte data om arter og arts mangfold fra Birdlife Aust-Agder og fra grunneier Anders Grimenes. LOT har bidradd med oppdaterte besøkstall og besøksutvikling. Planen er bearbeidet og justert etter innspill og møter.

April 2024

Oversendelse til Statsforvalter for endelig kvalitetssikring før forventet høring av forvaltningsplanen sommer/høsten 2024.

Restriksjonsområder

Forvaltningsmyndigheten ønsker å videreføre to vernesoner som i gjeldende forvaltningsplan. En ytre noe mindre restriktiv sone, kalt sone 1, og en indre restriktiv sone kalt sone 2. Det er viktig å presisere at verneformålet og verneforskriften gjelder for begge sonene, dvs. hele reservatet, men at soneringen og retingslinjene i forvaltningsplanen legger føringer for senere vurderinger og tolkninger i f.eks. dispensasjonspraksis og samlet belastning-vurderinger. Dette bygger videre på erfaringene vi har fra tidligere forvaltningsplan (1999).

Sone 1: Den ytre sonen er nærmest Lillesand. Her finner en de tre hovedinnfallsportene til reservatet, jf. vedlagte besøksstrategi. I denne sonen ligger bl.a. eksisterende merkede turstier og skiløypetrasé. Løypene er i dag merket og skiltet etter nasjonal skiltstandard.

Sone 1 anses å ha større tålegrense for ferdsel og slitasje enn øvrige deler av reservatet, dvs. sone 2. Store deler er grunnlendt mark med fjell i dagen, og det er derfor mer sparsomt med vegetasjon, plante, dyre- og fugleliv.

Sone 2: Her er det ikke merkede stier eller skiløype. Sonen har et større biologisk mangfold med arter som er sårbare for ferdsel og forstyrrelser. I denne sonen videreføres en restriktiv holdning til alle former for tilrettelegging og aktivitet som kan påvirke naturmiljøet negativt.

Vernegrense

Kart over verneområdets grenser vises i denne forvaltningsplanen på nett (FPNV), jf. innledning øverst. Det er [Naturbase](#) som viser de offisielle vernegrensene som er vedtatt i kgl. res.

Vernegrensene fremgår også i Norgeskart. I Lillesand kommune sin arealdel av kommuneplanen, sist vedtatt 06.09.23, vises Olashei som hensynsone H720 - Naturvern - båndleggingszone.

Brukshistorie

Deler av innholdet i dette avsnittet er hentet fra Undervisningsopplegget for Olashei naturreservat og skrevet av Anders Grimenes.

Nesten hele Olashei naturreservat ligger i det som engang var utmarka til Vestre Moland Prestegård. Mindre deler helt nord og øst i reservatet tilhørte gårdene Grimenes og Bjørkestøl.

En allsidig utnyttelse og bruk av utmarka til både jord- og skogbruk har vært med å forme naturen i reservatet og omkringliggende områder. Det har vært kverner og enkle vannsager samt jakt, fiske og fangst til matauk. Det var vært næringsfiske i Østre Grimevann. I dag brukes området til jakt og fritidsfiske.

Lynghiene var dårlige beitemarker. Navn som Sauetjønn, Geitetjønn og Stutetjønn forteller litt om hvilke dyr som var der. På myrene vokser det litt gras, starr og myrull. Dette kunne nyttes som fôr. I juli og august slo man myrene med ljà og tørket fôret. Det ble som regel lagret i uteløer i myrkanten, men også kjørt hjem eller satt i stakk. Det skal ha vært minst fem slike løer innenfor reservatet på 1800-tallet.

Myrene i reservatet er næringsfattige, og ble derfor høstet med to til tre års mellomrom. På næringsrik fastmark ble også «villgras» høstet. Man kunne også benytte lauv og kvist av treslag som alm, ask, eik, osp og rogn. Det begrenset seg nok til området rundt Østre Buene. I Buåsen kan man enda se svære og veldig gamle "kyllingsstuer" av eik, jf. kap. naturtyper og tiltaksplan.

Under Prestegården hørte flere husmannsplasser. Nettet var fra gammelt en husmannsplass under Bjørkestøl, men den ble frikjøpt i 1855 og var siden et selvstendig lite bruk frem til 1905. Østre Buene var en annen husmannsplass. Der bodde det folk til siste halvdel av 1800-tallet. Begge steder er det tydelige hustuffer, jf. bilder i vedlegg og beskrivelse av Nettet i skjøtselsplan. Det har vært fulldyrket mark og intensiv bruk av utmarka rundt plassene. En kan fortsatt finne vekster i og rundt hustuftene som apal (epletre), nypebusker, spirea, gravmyrt, påskeliljer, samt eng- og ugrasvekster som ryllik, veronika, karve, kveke, løvetann, krypsleie og brennesle.

Den produktive delen av skogen har vært drevet i mange hundre år og var trolig uthogget tilbake på 1500- og 1600-tallet. Store deler av reservatet ligger slik til at det var mulig å få tømmeret til Prestegården og Moelva eller til Grimevann og Heldal, og seinere til Kaldvell.

Framdrift av tømmer med hest var vanlig til i 1970-årene i deler av Grimenesskogene. De siste årene har skogsdrifta vesentlig foregått i deler av Østre Buene som har vært tilgjengelige med traktor. I dette området er det plantet gran på ca. 150 daa for rundt 50 år siden. I Fjelland sameie ble det aldri drevet tømmer med traktor, kun med hest. Unntaket er driften da Aust-Agder kraftverk ryddet kraftlinje traséen. Omfanget av sauebeiting har vært beskjedent de siste tiårene, om lag 25 dyr på fredningstidspunktet. I 1998 beitet kjøttfe fra prestegårdsskogen innenfor reservatet. Det har opphørt nå.

Det er rester etter demninger på Nettet og Østre Buene. Mindre myrer rundt Østre Buene bærer preg av tidligere tiders grøfting og kultivering. Det ble plantet gran på den gamle innmarka på Nettet. Mye av grana ble det tatt ut 2010 med bruk av hest på Østre Grimevann som var islagt. Resten ble fløtet ut i 2011, til sammen rundt 200 m³. I 2018 ble det også tatt ut oppslag av gran på den gamle innmarka. Gapahuken til speideren ble revet og ryddet bort samme året. Det er igjen behov for skjøtsel av den gamle innmarka fordi den gror igjen med bjørk, men med oppslag av enkelte eik i bunnsjiktet, jf. forslag til skjøtselstiltak i vedlegg.

Landbruk

Det har vært drevet tradisjonell skogbruksdrift fram til vernetidspunktet. Så lenge det var vanlig med hestedrift, ble tømmer drevet til Østre Grimevann og fløtet videre. Framdrift av tømmer med hest var vanlig til i 1970-årene i deler av Grimenesskogene. De siste årene har skogsdrifta vesentlig foregått i de delene av Østre Buene - Grimenesskogene som har vært tilgjengelige for traktor. I dette området er det blant annet sammenhengende plantefelt på ca. 150 daa som nå er ca. 25 år gamle. I Fjelland ble det aldri drevet tømmer med traktor, kun med hest (unntatt driften da Aust-Agder Kraftverk

ryddet kraftlinjetraséen). Dyrket mark er ikke registrert. De gamle jordbruksarealer som måtte finnes på Neset ble tilplantet med gran. Omfanget av sauebeiting har vært beskjedent de siste tiårene. I 1998 beitet kjøttfe fra prestegårdsskogen innenfor reservatet. Har har opphørt nå.

Bjørkøya har vært leid ut til sauebeite av grunneier de siste 3-4 årene, men ikke i 2022. Hvis denne bruken skal opptas, må det søkes om dispensasjon fra verneforskriften. Det er kun er beting som pågitt når reservatet ble opprettet, som er tillatt.

Friluftsliv

Olashei ligger i et populært og mye benyttet turområde nord for Lillesand sentrum. Her er muligheter for friluftsliv hele året. På toppene er det utsikt over Lillesand by og landskapet omkring.

Lillesand og omegn turistforening (LOT) har satt opp skilt og merket turstier i samsvar med nasjonal standard i Merkehåndboka. De har også fått dispensasjon etter søknad for å anlegge klopper over våte partier. Skigruppa i LIL disponerer løypemaskin. Det er tidligere gitt dispensasjon for å kjøre denne i avmerket trase gjennom reservatet, jf. kap. om forvaltningsmyndighetens retningslinjer.

Turkart for Lillesand ble utgitt av LOT i 2022, jf. vedlegg. Kartet viser avgrensning av naturreservatet, merkede turstier og ellers mye info om steder og spesielle lokaliteter herunder historier, natur, kulturminner, geologi mm.

Søndre og midtre del av Olashei er det mest attraktive turområdet, dvs. innenfor sone 1, jf. beskrivelse og kart i vedlagte besøksstrategi. Nordre og østre del mot Grimevann er sterkt kupert med trange daler med mye våte partier.

LOT har hengt opp besøksprotokoller på Olashei og Vardehei. Slike finnes også på Sovehei som ligger nært opptil reservatet i turløypenettet. I vedlagte besøksstrategi er tall for besøkende som har skrevet seg inn i protokollene presentert. Det foreligger tall fra 1990 tallet for Olashei og for alle tre topper fra 2012 frem til 2022. De viser en stor vekst i antallet besøkende.

IL Høvdingen - orienteringsgruppa har utarbeidet to sett orienteringskart som omfatter «Olashei - Møglestu» utgitt i 1982 i målestokk 1:15000, og «Prestegårdsskogen» utgitt 1994 i målestokk 1:10000. Høvdingen har signalisert at de ikke ønsker å fornye eksisterende kart fordi de ikke er digitale. Av den grunn ønsker de heller ikke å arrangere O-løp. Olashei har tidligere blitt brukt til turorientering .

Idrettsarrangementer er i utgangspunktet ikke tillatt etter verneforskriften. Olasheiløpet arrangeres hvert år og det er gitt dispensasjon for 3 år av gangen, jf. kap. forvaltningsmyndighetens retningslinjer.

Prestholt barnehage bruker Olashei naturreservat aktivt, se kap. om forskning og undervisning.

Jakt og Fiske

Jakta på Grimenesbrukene utøves av grunneierne selv og faste leietakere. På statens eiendom (Prestegården) leies jakta ut til Lillesand jeger- og fiskeforening som står for salg av jaktkort. På kommunens eiendom østre Buene lyses jakta ut årlig for rådyr og hare, og for tre år av gangen for elg. Organiseringen av jakta kan medføre en viss konflikt med turgåere, men organiseringen og

gjennomføringen av jakt ligger utenfor håndhevelsen av verneforskriften. Eiendommene innenfor reservatet får stort sett tildelt jaktkvoter på storvilt og rådyr gjennom Birkenes storvald. Det jaktes også småvilt. Det er grunneierne i de respektive områdene som jakter, med unntak av Fjelland sameie hvor Lillesand jeger- og fiskeforeningen leier jakt av Lillesand kommune. Grunneierne i Fjelland sameier har byttet med kommunens eiendom på Østre Buene. Når det gjelder Opplysningsvesenets fond, så blir jakta utleid. Storviltkvoten her er sammen med Storemyr med tildeling fra Lillesand. Når det gjelder uttransport av storvilt er det retningslinjer for motorisert ferdsel i kap. om retningslinjer. Bruk av motoriserte hjelpemidler i forbindelse med jakt er omhandlet i verneforskriften, kap. V og VI.

Østre Grimevann er etter hvert blitt fiskerikt som følge av kalking utført av Grimevann fiskelag. Småvannene i området er fisketomme i dag. I Østre Grimevann har det vært drevet næringsfiske i tidligere tider, og i dag fiskes det til husbehov. Grunneierne ved Østre Grimevann har organisert fiskekortordning (fra 1955), slik at allmennheten har god tilgang på fritidsfiske. Østre Grimevann er en del av Stigselvassdraget som kalkes. I 1996 ble det utarbeidet en vassdragsplan; «Vassdragsplan for Stigselvassdraget» av Lillesand, Birkenes og Grimstad kommuner. En av målsettingene i denne planen er at det i samarbeid med grunneierne, fortsatt skal tilrettelegges for fiske og annet friluftsliv uten at naturkvaliteter forringes, og at vannkvaliteten skal være god nok til at levedyktige fiskebestander opprettholdes i vassdraget. I dette ligger det at tiltak som kalking av selve hovedvassdraget fortsetter. Kalking av småvann, bekker og fastland innenfor Olashei naturreservat er ikke tillatt, jfr. verneforskrift kap. IV. Området er egnet som referanseområde for sur nedbør og lokale forurensningspåvirkninger.

Reiseliv

I den grad det er knyttet reiselivsinteresser til Olashei naturreservat, er dette lagt til besøksstrategien.

Forskning og undervisning

Undervisningsopplegg fra 2002 skulle legge rammer for undervisning knyttet til Olashei naturreservat. Lillesand kommune var ansvarlig for utarbeidelsen. Fylkesmannen i Aust-Agder bidro med finansiering. Lillesand kommune samarbeidet med pedagoger fra Møglestu (nå: Lillesand) videregående skole, eksterne fagpersoner og Fylkesmannen i Aust-Agder ved miljøvernavdelingen.

Undervisningsopplegget har dessverre blitt lite brukt. Det er nå over 20 år gammelt og av den grunn lite kjent i skolemiljøet i dag.

Det ble høsten 2022 sendt ut en invitasjon til alle barnehager og skoler i Lillesand om dagens bruk og evt. interesse for å bruke Olashei i undervisningssammenheng om miljø, naturvern og naturbruk. Det ble også sendt til skoleadministrasjonen i kommunen. Det kom ingen tilbakemeldinger. Det er nå tatt kontakt med Prestholt barnehage som bruker Olashei til turer og læring om vern av natur og om friluftsliv. Barnehagen ønsker samarbeid for å videreutvikle sitt opplegg. De er i dag etablert med gapahuk like utenfor reservatet.

Kulturminner

Det er registrert rester etter relativt nyere bosetting på Nesset nær Østre Grimevann. I dag står grunnmurer og rester av grunnmurer igjen som viser hvor bygningene sto plassert og hvilke bygninger som var der. Enkelte murer er i god stand, jf. kap. om brukshistorie og vedlagte skjøtelsesplan.

LOT sitt turkart fra 2022 har bilder og omtale av kulturminner, blant annet er såkalte kongesteiner kartfestet. Det er steiner som Christian 7. lot sette opp i 1783 for å markere et skogstykke på 14 000 dekar. Det skulle skilles fra prestegården som kongens private eiendom og fredlyses. Turkartet inneholder mye interessant informasjon for turgåere både innenfor og utenfor reservatet.

Bygg og Installasjoner

Glitre Nett AS har to 132 kV linjer gjennom reservatet, jf vedlegg: forvaltningssoner med stier. Linjene preger landskapet sterkt fordi de går gjennom sentrale deler av området i østre kant av reservatet, langs skogsbilvegen til Østre Grimevann, går en 22 kV linje. Denne linja følger reservatgrensa og er mindre sjenerende. Det bør være mål på sikt å få linjene flyttet ut av reservatet dersom de skal fornyes.

I og langs linjetraseene er det behov for rydding, hogst av trær og teknisk vedlikehold av linjenettet. Motorisert ferdsel er i utgangspunktet ikke tillatt innenfor reservatet. Dette er tatt opp under retningslinjer for behandling av dispensasjoner fra forbudet mot motoriser ferdsel.

Infrastruktur

I reservatet finner vi rester etter gamle veier og stier fra Østre Buene og Nesset til Prestegården og Bjørkestøl. Ved Steinkleiv og opp mot Olashei ser vi noe nyere driftsveier. Fra Buene gikk det en meget gammel og idyllisk sti ut til Østre Buene. Den ble dessverre ødelagt i forbindelse med bygging av kraftlinja i 1979. Det har aldri vært bygget hjulvei i reservatet. Vannveien var viktigste transportåre fra gammelt av. Foruten Grimevannet benyttet man små bekker og tjern til fløting, slik som Ormetjønn og Svartetjønn. Enda kan rester av demningen i utløpet av Svartetjønn sees. Ellers ble vannet brukt til å drive kverner og vannsager. I bekken ved Østre Buene sto en kvern. Det er rester av demninger ved utløpet av Dalenemyra og begge Kvennevannene. Disse kan ha samlet både vann til kvernene og til fløting. Kvennevannene tjente også som vannreservoar til elektrisitetsverket under Helvetesfossen.

I senere tid har det blitt bygd klopper og bruer for å kanalisere ferdsel over våte partier og beskytte naturen i områder med mye slitasje. Lillesand og omegn turistforening (LOT) har fått dispensasjon for

slik tilrettelegging på turstiene i sone 1, og har ingått avtale om løpende vedlikehold av installasjonene.

Motorferdsel

Motorisert ferdsel i reservatet er generelt forbudt, men uttransport av storvilt er tillatt etter nærmere retningslinjer. Det er et krav at terrenggående kjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, benyttes. LIL har fått en tidsavgrenset tillatelse til å kjøre med løypemaskin vinterstid etter en fastsatt trase og på visse vilkår. Retningslinjer for søknad om dispensasjon for løypekjøring er beskrevet i avsnittet om forvaltningsmyndighetens retningslinjer.

Forvaltning

Innledning

Olashei naturreservat forvaltes av Statsforvalteren i Agder, i tråd med verneforskriften. Verneforskriften er gjeldende lovverk for verneområdet. Den gir en oversikt over forbud, generelle unntak og eventuelle spesifiserte unntak etter søknad.

Det er viktig å avklare mot verneforskriften om handlinger og tiltak er tillatt eller ikke. Er man i tvil bør man ta kontakt med vernemyndigheten for å få en vurdering på dette. Søknader om dispensasjon bør fremmes i god tid før tiltaket ønskes gjennomført. Saksbehandlingstiden avhenger av kapasiteten, og kan til tider være relativt lang. Søknader om dispensasjon fra vernebestemmelsene sendes forvaltningsmyndigheten; Statsforvalteren i Agders postmottak.

Forvaltningsplanen skal klarlegge hvordan naturkvalitetene og verneverdiene skal bevares ut fra overordnede forvaltningsmål og eventuelt konkrete bevaringsmål. Videre vil planen forenkle fremtidig forvaltning ved at brukerne gis retningslinjer for hvordan de ulike bestemmelsene virker, og at en del overordnede vurderinger klargjøres for forvaltningen for den kommende perioden som planen gjelder for.

Forvaltningsmål for Olashei naturreservat

Forvaltningsmålet er å bevare og fremme en naturlig utvikling av hele naturskogsystemet med forekomster av arter som er avhengig av gammel skog og mangfoldet av ulike skog- og naturtyper. Særegent dyre- og planteliv inkl. fugleliv, skal ivaretas. Sårbare naturkvaliteter skal skånes ved kanalisering av ferdsel samtidig som det legges til rette for økt naturopplevelse. Bruk som ikke er til skade for verneverdiene, skal kunne foregå.

Tiltaksplan

ID_TILTAK	PRI	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsmål	Dato innlagt	Dato ferdig	Internt opphav
ID_TILVV00000954_00000009	1	Rydde opp i gamle stimerker, løypeskilt, infotavler og annet, jf. vedlegg	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt			
ID_TILVV00000954_00000002	2	Nye informasjonstavler ved de 3 innfallsportene til reservatet, jf. vedlegg	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	09.12.2022		
ID_TILVV00000954_00000006	3	Skjøtsel av gammel kulturmark på Nesset, jf. vedlegg	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Ikke valgt	09.12.2022		
ID_TILVV00000954_00000003	4	Behovskartlegging - piktogram/underskilt, jf. vedlegg	Tilrettelegging og informasjon	Ikke valgt	09.12.2022		
ID_TILVV00000954_00000008	5	Overvåke ferdsel og slitasje, jf. vedlegg	Kartlegging	Ikke valgt			

Skjøtselsplan

Plan utarbeidet og ligger som vedlegg

Besøksforvaltning

Plan utarbeidet og ligger som vedlegg

Forvaltningsutfordringer

1. Økt bruk

Det har vært en stor økning av turgåere siden opprettelsen av reservatet i 1993. Årsaken er at verneområdet utgjør en sentral del av et viktig turområde i Lillesand. De siste fem årene har det ligget på mellom 3000 og 5000 besøkende per år. Økningen er nok også et resultat av mer informasjon fra LOT, merking, tilrettelegging samt befolkningsvekst. Bruk av ferdselstellere kan gi et mer nøyaktig tall på antall besøkende i de ulike områdene. Nå er tallene basert på at turgåerne skriver seg inn i besøksprotokollene.

Økningen av turgåere øker behovet ytterligere for mer tilgjengelig informasjon blant annet knyttet til bålbruk. Der er registrert en del bålplasser og litt forsøpling særlig på toppen av Olashei og noen

blant annet langs strandlinja mot Østre Grimevann, dvs. utenfor eksisterende løypenett. Reservatet er her tilgjengelig for padlere. Det er viktig å nå frem med informasjon på de mest benyttede rasteplassene, jf. vedlagte besøkstrategi. Verneforskriften åpner opp for å kunne gjøre opp bål, men kun med medbrakt ved. Enkelte steder brukes frisk eller død ved fra stedet, og det bygges opp bålplasser med stein. Det ligger ofte igjen søppel i form av plast, glass mm og stedvis blir fjell oppsprukket.

2. Nye former for friluftsliv mv.

Naturreservatet benyttes til terrengsykling. Samtidig har utviklingen på utstyr, som f.eks. elektriske terrengsykler, gjort aktiviteten mer populær. Det har vært en økende utfordring over tid. Verneforskriftens kap. IV pkt. 6 har følgende formulering: «Bruk av sykkel, hest og kjerre og ridning utenom eksisterende veier er forbudt.» Det er ikke veier innenfor reservatet, jf. vedlagte definisjon av vei, driftsvei, turvei og sti under, og sykling i Olashei naturreservat er derfor forbudt slik verneforskriften er utformet

Dette har ført til at noen velger å oppfatte eksisterende merkede stier som vei, og sykler i strid med bestemmelsen.

Følgende definisjoner gjelder: hentet fra Veileder fra Kulturdepartementet – Tilrettelegging av turløyper, løyper og stier datert februar 2008, fra veilov og definisjoner fra normaler for landbruksveier.

Turstier (som finnes i reservatet) er traseer primært for ferdsel til fots. Turstiene er merket og skiltet. De som oftest knyttet til natur- og friluftsområder og fremkommeligheten, i forhold til en vanlig sti, er noen steder forbedret ved å lede bort overvann, bygge klopper/mindre bruer og kavle.

Turveier (som ikke finnes innenfor reservatet) er flerfunksjonelle traseer med høy utnyttelsesgrad for ferdsel til fots, med sykkel, barnevogn eller rullestol. De har stor grad av opparbeiding, gir god fremkommelighet, må tåle kjøring med vedlikeholdsmaskiner og skal ha et fast og jevnt toppdekke. Partier kan være spesielt tilrettelagt for rullestol/rulleski gjennom asfaltering.

Driftsvei eller enkel traktorvei fantes i reservatet før området ble vernet. Det er veier for transport av tømmer med landbrukstraktor eller annet lettere transportutstyr. Standarden innenfor reservatet er enkel uten store terrenginngrep, bare stedvis litt sprengning, fylling og drenering. Det er ikke anlagt noe toppdekke.

Vei finnes ikke innenfor reservatet. Det defineres som en offentlig eller privat vei for transport av varer til fots, til hest eller med forskjellige slags kjøretøy. Vei har fast dekke med asfalt eller grus.

For at sykling i Olashei naturreservat skal kunne foregå lovlig, må det gjennomføres en endring av verneforskriften. Statsforvalteren i Agder har ikke myndighet til å endre verneforskrifter. Verneforskrifter vedtas ved kongelig resolusjon i statsråd. Dette er en omstendelig prosess, og det skal foreligge svært gode vernefaglige argumenter for at forskriftsending er aktuelt. Klima- og miljødepartementet må godkjenne igangsetting av en slik prosess. Synspunkter på temaet kan spilles inn i høringen, og Statsforvalteren vil vurdere grunnlaget for videre prosess.

3. Tilrettelegging / installasjoner

Det er etter hvert blitt anlagt en god del installasjoner for å kanalisere ferdsel og dermed redusere slitasjen på vegetasjonen særlig i myr- og fuktige områder. Slik tilrettelegging for friluftsliv er med på å øke områdets attraktivitet som tur- og friluftsområde. Det er brukt ulike former for tilrettelegging ved bruk av bruer, klopper, anlegging av «hoppestein» og skilting for å nevne noe. Slike installasjoner krever konstant vedlikehold over tid. Forvaltningsmyndigheten ser at dette vedlikeholdet overgår det Statsforvalteren har mulighet til å følge opp selv, og er avhengig av løpende avtaler med andre aktører som benytter seg av Olshei naturreservat til friluftsmål. Per i dag har Statsforvalteren en avtale med LOT om vedlikehold av «klopper og anlegg» i verneområdet. Statsforvalteren ser at slike avtaler om vedlikehold må viderføres for at tilretteleggingen kan opprettholdes i reservatet. Vi ser det som naturlig at det inngås avtaler med enten kommunen eller organisasjoner/grupper som bruker Olshei aktivt, og dermed føler et ansvar for kvaliteten og sikkerheten på disse installasjonene. Dersom slike vedlikeholdsavtaler ikke kommer på plass, vurderer Statsforvalteren at graden av tilrettelegging/antall klopper mv. må nedskaleres, og på sikt fases ut.

Dersom det åpnes opp for sykling i reservatet, vil det øke behovet for løpende vedlikehold og tilsyn med stinettet i reservatet. Behovet for vedlikehold, og dertil avtaler om dette, blir dermed enda viktigere, og Statsforvalteren vil vektlegge dette i fremtidige vurderinger angående tilrettelegging i reservatet.

Naturmangfoldloven

De miljømessige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn ved utøvelse av offentlig myndighet, jf. § 7. I arbeidet med forvaltningsplanen vurderes §§ 8-10 å være relevante. Nedenfor følger våre vurderinger av disse:

§ 8 om kunnskapsgrunnet: Ved utarbeidelsen av forvaltningsplanen er det benyttet eksisterende kunnskap fra egne registreringer og fra tilgjengelige dataser. Referanser til grunnlagsdokumentene som er benyttet er lagt ved bakerst i planen. Statsforvalteren anser at kravet i § 8 om at saksbehandlingen skal baseres på eksisterende og tilgjengelig kunnskap er oppfylt.

§ 9 om føre-var-prinsippet: Beslutninger som påvirker naturmangfoldet skal så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap. Statsforvalteren anser kunnskapen som tilstrekkelig til å vurdere virkninger på naturmangfoldet og føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 tillegges derfor liten vekt.

§ 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning: Forvaltningsplanen bidrar til at økosystemet blir ivaretatt og at naturverdiene ikke får en stor samlet belastning.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 - 12 legges til grunn som retningslinjer i forbindelse med forvaltnings- og skjøtselstiltak, og ved behandling av søknader om dispensasjon fra vernebestemmelsene.

Verneforskrift URL

<https://lovdata.no/forskrift/1993-07-09-722>

Sentrale føringer

Sentrale føringer Naturmangfoldloven § 48 - Dispensasjon fra vernevedtak:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak etter søknad. Vilkår for å gi dispensasjon er at tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Dispensasjon kan også gis dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig med en dispensasjon.

Naturmangfoldloven § 47 - Skjøtselshjemmel: Skjøtsel i verneområder gir generelle regler om forvaltningsmyndighetens adgang til å foreta skjøtsel i verneområder. Bestemmelsen gir for det første forvaltningsmyndigheten adgang til å utøve en viss fysisk rådighet uten grunneiers samtykke. For det andre gir bestemmelsen adgang til i skjøtelsøyemed å treffe tiltak som vernebestemmelsene ellers forbyr eller regulerer. Verneforskriftens unntak for skjøtselstiltak gjelder bare for skjøtsel som forvaltningsmyndigheten anviser og som gjelder verneområdet. Bestemmelsen i § 47 gir ikke adgang til å pålegge grunneieren en viss bruk av området.

Det som kan foretas med hjemmel i § 47 er tiltak for å opprettholde eller oppnå natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden på vernetidspunktet kan ikke skje med hjemmel i § 47.

Adgangen til skjøtselstiltak gir også rett til nødvendig motorferdsel innenfor hele verneområdet uten grunneiers samtykke. Dersom det er nødvendig å passere eiendom utenfor verneområdet for å komme fram, gir naturmangfoldloven § 72 adgang til det.

Tiltak som ikke kan foretas med hjemmel i naturmangfoldloven § 47 krever avtale med grunneier.

Forvaltningsmyndighetens retningslinjer

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
0	Annet	Verneforskriften kap IV nr. 4 og naturmangfoldloven § 48	Arrangementer Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer, som f.eks. Olasheiløpet, og andre større arrangementer er i utgangspunktet forbudt, men det kan søkes om avgrenset bruk av reservatet (sone 1) til aktiviteter/arrangement som har liten eller ingen påvirkning på verneverdiene. Ved behandlingen av slike saker vil forvaltningsmyndigheten bl.a. vurdere slitasje på vegetasjon og forstyrrelse av dyrelivet. Når det synes hensiktsmessig, kan flerårige dispensasjoner vurderes innvilget.

			<p>Forutsetninger/vilkår:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fjerne avfall og merking etter løp/arrangement • liten grad /ingen tilrettelegginger eller tekniske installasjoner • Deltakere/publikum informeres om reservatet og verneforskrift • Enkel rapportering/evaluering i etterkant til Statsforvalter
1	Friluftsliv	Verneforskriften kap. VI nr. 3 / nml. § 48	<p>Friluftsliv</p> <p>Vernet er ikke til hinder for utøving av enkelt friluftsliv i tråd med verneforskriften. All vegetasjon er fredet, men det er tillatt å sanke bær og matsopp. Det er også tillatt å gjøre opp bål med <u>medbrakt</u> ved. Bålbrenning skal ikke medføre skade på vegetasjon, fjell og stein. Sykling i reservatet er ikke tillatt.</p> <p><u>Tilrettelegging for friluftsliv</u></p> <p>Det kan gis tillatelse etter søknad til vedlikehold og merking/skilting av eksisterende turstier innenfor sone 1 i reservatet (kap. VI nr.3). Vedlikehold vil typisk være enkel rydding av kvist og greiner, eller vindfall som stenger stien, tette huller med stedegen masse eller lede vann bort fra stien. Tiltak som generelt hever standarden på stien, vil ikke regnes som vedlikehold. Det kan f.eks. være påføring av nytt/annet topplag, breddeutvidelse eller fysiske forbedringer som bru eller klopp. Dette kan ikke behandles etter den spesielle unntaksbestemmelsen som gjelder vedlikehold i verneforskriften. Slike tiltak må være begrunnet ut fra hensynet til verneverdiene og søknaden må behandles etter nml. § 48. Klopplegging, "hoppestein" eller andre fysiske tiltak for å kanalisere og bedre ferdsel, kan vurderes der verneverdiene skades som følge av ferdselsslitasje. Plan for oppfølging og vedlikehold av tiltakene må følge søknaden om dispensasjon, jf. punkt 3 i avsnitt om forvaltningsutfordringer.</p> <p>*Kjøring av skiløyper i Olashei naturreservat omhandles i retningslinjer for motorferdsel</p> <p>Forutsetninger / vilkår:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Merking/skilting følger kvalitetskravene i merkevaren Norges nasjonalparker og "Merkehåndboka" • Det må begrunnes hvordan ansvaret for fremtidig vedlikehold av anlegg/tiltak ivaretas • Kanalisering av ferdsel gjennom fysiske tiltak som klopplegging mv., begrenses til det nødvendigste der hvor slitasje er en trussel for verneverdiene i sone 1.
2	Motorferdsel	Verneforskriften kap. V nr. 1, kap. VI nr. 2 og	<p>Motorferdsel</p> <p>Motorferdsel til lands og til vanns i reservatet er forbudt med noen få unntak, jf. kap V pkt. 1.</p>

		<p>naturmangfoldloven § 48</p>	<p>Forvaltningsmyndigheten (Statsforvalteren) kan gi tillatelse etter søknad til nødvendig motorferdsel. Dette vil typisk være skånsom ferdsel i forbindelse med utfrakt av vilt, eller vedlikehold/reparasjon av tekniske installasjoner/anlegg.</p> <p><u>Jakt og motorferdsel</u></p> <p>Det kan gis tillatelse etter søknad til uttransport av felt storvilt (elg og hjort)</p> <p>Forutsetninger / vilkår:</p> <p>☐ Unngå å sette varige spor i terrenget</p> <p>☐ Benytte lette terrenggående kjøretøy som beltegående jernhest/elgtrekker, sekshjuling med belter eller lignende. Transport skal foregå så langt som mulig på eksisterende driftsveier, utenom myrpartier eller annen bæresvak mark</p> <p>☐ Krav om oppretting av terrengskader</p> <p><u>Motorferdsel ved vedlikehold av kraftledninger og andre installasjoner</u></p> <p>Motorferdsel i reservatet bør begrenses i størst mulig grad, og andre alternativer må vurderes og redegjøres for i søknad. I områder med fare for større terrengskade som følge av motorferdsel, kan helikoptertransport være å foretrekke.</p> <p>Forutsetninger / vilkår:</p> <p>☐ Unngå å sette varige spor i terrenget</p> <p>☐ Benytte lette terrenggående kjøretøy som beltegående sekshjuling eller lignende.</p> <p>Helikoptertransport der det er mulig bør også vurderes for å hindre kjørespor og annen skade</p> <p>☐ Kjøring så langt det er mulig på eksisterende driftsveier, utenom myrpartier og annen bæresvak mark</p> <p>☐ Krav om oppretting av terrengskader</p> <p>☐ Unngå forstyrrelse av sårbare arter</p> <p><u>Motorferdsel og kjøring av skispor</u></p> <p>Forvaltningsmyndigheten (Statsforvalteren) har tidligere innvilget dispensasjon for kjøring av skispor i sone 1 i Olashei naturreservat. Vi ønsker å videreføre dette løypetilbudet også i neste forvaltningsperiode, jf. vedlegg skiløype. Løypekjører/-ansvarlig må være ute i god tid før vinteren og skisesong med søknad om dispensasjon.</p> <p>Forutsetninger / vilkår:</p> <p>☐ Kjøring gjennomføres skånsomt for å i størst mulig grad hindre skade på vegetasjon og underlag</p> <p>☐ Oppkjøring kan først skje ved minimum 50 cm snø og frost i bakken</p> <p>☐ Løypene skal kjøres i eksisterende løypetrasé, jf. vedlegg skiløype</p>
--	--	--------------------------------	---

			☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Dispensasjon kan gis for inntil 5 år ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Eventuell merking og rydding av trasé skal avklares i søknad
3	Annet	Naturmangfoldloven § 48	<p>Geocaching Selv om utplassering av geocacher i seg selv ikke nødvendigvis forringer verneverdiene, vil aktiviteter som ferdsel og stidannelse, pga. geocachen, kunne ha negativ påvirkning på verneverdiene. Forvaltningsmyndigheten (Statsforvalteren) vil derfor at den ansvarlige for geocachen kontakter oss for avklaring om søknad er nødvendig. Geocacher som legges ut i verneområdet skal uansett registreres med kontaktperson og stedfesting i vårt arkiv for å kunne følges opp ved behov. Forutsetninger / vilkår:</p> ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Søknadsbehov avklares med forvaltningsmyndigheten ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Kontaktperson og stedfesting registreres hos forvaltningsmyndigheten ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Eventuell kontroll, rapport og fjerning av geocach

Vedlegg

Filvedlegg

Type	Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav	Størrelse
	18.09.2024	Artsliste Olashei	Assil AS		44 Kb
	18.09.2024	Besøksstrategi	Assil AS	Statsforvalteren i Agder	287 Kb
	19.09.2024	Bilder til Forvaltningsplanen og tiltak	Assil AS		2811 Kb
	18.09.2024	Undervisningsopplegg Olashei	Lillesand kommune		3694 Kb
	18.09.2024	Tiltak_Rydde stimerker mv.			42 Kb
	18.09.2024	Tiltak_nye verneplakater			544 Kb
	18.09.2024	Tiltak_skjøtsel på Nesset			303 Kb
	18.09.2024	Tiltak_Behovskartlegging piktogram/underskilt			63 Kb
	18.09.2024	Tiltak_overvåking ferdsel og slitasje			60 Kb

Kartvedlegg

Type	Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav	Størrelse
	11.07.2024	Forvaltningssoner med stier		GAH	816 Kb
	19.09.2024	Geologi i Olashei	Harald Breivik (Forvaltningsplan 1999)		222 Kb
	11.07.2024	Skiløyper i Olashei		GAH	814 Kb
	18.09.2024	Turkart LOT	Lillesand og omegn turistforening		24774 Kb